

– JOSEF STRZYGOWSKI –
I NAUKI O SZTUCE

międzynarodowa konferencja naukowa
z okazji 150. rocznicy urodzin

Bielsko-Biała, 29-31 marca 2012

I. KOMUNIKAT > ZAPROSZENIE

Zmarły przed 70 laty austriacki historyk sztuki Josef Strzygowski (1862-1941) urodził się dnia 7 marca 1862 roku w Białej (dziś Bielsko-Biała). Fakt niniejszy skłania nas do organizacji w tym mieście konferencji naukowej, by temu obecnie niemalże zapomnianemu – a w swoim czasie jednemu z najbardziej znanych i kontrowersyjnych historyków sztuki – pozwolić na nowo dojść do głosu.

Josef Strzygowski zainicjował w 1891 studium historii sztuki na Uniwersytecie w Graz. W 1909 r., po śmierci Franza Wickhoffa (1853-1909), przyjął jako jego następcę powołanie na Uniwersytet Wiedeński. Działał tam aż do odejścia na emeryturę (1933) w ramach własnego Instytutu, który następnie uległ rozwiązaniu. Siły naukowego oddziaływania Strzygowskiego dowodzą liczne próby powołania go przez inne uniwersytety od New Delhi po Yale. W 1921 roku był nawet gotów stworzyć wg swojej wizji Instytut w Warszawie, co nie mogło jednak zostać zrealizowane. W Wiedniu wyparto się Strzygowskiego i zaczęto go zwalczać (zwłaszcza M. Dvořák i J. vSchlosser), a mimo to wciąż polaryzował on świat humanistyki i po dziś dzień jego idee wywołują skrajne emocje. Jego dorobek nie może zatem zostać przemilczany.

Aktywność Strzygowskiego obejmowała **niemalże wszystkie obszary historii sztuki** (zob. A. Karasek-Langer, *Verzeichnis der Schriften von J. Strzygowski*, Klagenfurt 1933); wreszcie otworzył się on na sztukę współczesną, co w tym okresie u historyków sztuki nie należało do tradycji naukowej. Nawet jeśli jego tezy – szczególnie w pracach późniejszych – stały się pod wieloma względami subiektywne i zbyt daleko idące, nie pozostały one jednak bez widocznych rezultatów. Pionierska siła jego – próbujących przełamać europocentryzm – stwierdzeń, w których traktował tzw. **sztukę świata** jako równorzędną, nie została przez współczesnych mu badaczy zrozumiana. Jego zwrot ku Orientowi, ku kulturom granicznym,

peryferyjnym, nie znalazł większego echa. Dzisiejsza globalizacja doprowadziła jednak do sytuacji, w której dyskurs Strzygowskiego okazuje się szczególnie aktualny. Należy podejść do niego krytycznie, ale i z otwartością, pytając co istotnego pozostało z jego myśli i dzieła, co zaś z obecnej perspektywy należałoby odrzucić.

Nadszedł zatem czas, by zmierzyć się na nowo z poglądami Strzygowskiego, które roszadzając ówczesne wymiary historii sztuki stały się punktem wyjścia do refleksji historyczno-kulturowej. Materiał, który wypełnić mógłby wiele podobnych konferencji, stanowić ma podstawę wystąpień i dyskusji, zarówno w szerokim gronie, jak i w ramach poszczególnych sekcji – ich liczba i charakter określona zostanie na bazie zaproponowanych przez uczestników wystąpień. Niniejsza wstępna informacja ma więc na celu wywołanie Państwa zainteresowanie tematem.

Będziemy Państwu bardzo wdzięczni za sformułowanie tytułu ewentualnego wystąpienia (do 30 min. w językach kongresowych) najpóźniej do dnia **15 października 2011 r.** Po tym terminie roześlemy do Państwa kolejny komunikat, w którym zawarte będą wszystkie niezbędne informacje dotyczące konferencji.

Konferencja ma odbyć się w dniach **29-31 marca** (1 kwietnia – opcjonalna wycieczka) w Bielsku-Białej. Opłata konferencyjna, pokrywająca koszty organizacji oraz publikacji materiałów, wynosić będzie przypuszczalnie ok. 100 EUR (400 PLN)

Zgłoszenia oraz ewentualne pytania i sugestie prosimy przysyłać na adres emailowy (zphs@vp.pl). Postaramy się niezwłocznie udzielić Państwu odpowiedzi.

Zapraszamy również na stronę internetową: <http://strzygowski.umcs.lublin.pl>

Konferencja organizowana jest we współpracy z prof. dr hab. Heinrichem Dilly (Halle/S.)

W imieniu Organizatorów

prof. dr hab. Piotr O. Scholz
mgr Magdalena Długosz (sekretarz)

Kontakt:
Zakład Porównawczej Historii Sztuki
Instytut Kulturoznawstwa
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5; 20-032 Lublin

Email: zphs@vp.pl
Tel. kom. 661685701